

UDRUGA ZA RAZVOJ VISOKOGA ŠKOLSTVA
"UNIVERSITAS"

Omladinska 14
HR 51000 Rijeka

Tel. +385 51 345 046
Fax. +385 51 345 207
e-mail: universitas@ffri.hr

BILJEŠKA S TRIBINE O ISKUSTVIMA PRIMJENE PRAVILNIKA O STUDIJIMA NA SVEUČILIŠTU U RIJECI

Uvodne napomene

U organizaciji Udruge za razvoj visokoga školstva „Universitas“ u srijedu 8. travnja na Filozofskom fakultetu u Rijeci održana je tribina „Iskustva primjene Pravilnika o studijima na Sveučilištu u Rijeci“ na kojoj su kao uvodničari u temu gostovali prof. dr. sc. Nino Stojković, prodekan za nastavu Tehničkog fakulteta u Rijeci i prof. dr. sc. Mladenka Tkalčić, prodekanica za reformu i uvođenje novih programa Filozofskog fakulteta u Rijeci. Moderatorica tribine bila je doc. dr. sc. Vesna Kovač, predsjednica Universitasa.

Cilj ove tribine bio je razmijeniti različita iskustva primjene Pravilnika o studijima na sastavnicama našeg Sveučilišta, posebno ona koja su vezana uz najveće novosti koje unosi Pravilnik: kontinuirano praćenje i ocjenjivanje uspjeha studenata. Tribina je bila osmišljena kao mjesto na kojem će se postavljati pitanja, nuditi odgovori, analizirati rješenja i primjeri iz prakse, argumentirano raspravljati o prednostima i izazovima novog načina studiranja te davati prijedlozi za poboljšanje uvjeta i mogućnosti primjene odredbi novog Pravilnika.

Najavljeni očekivani ishod ove tribine bio je oblikovanje zaključaka o iskustvima primjene Pravilnika o studijima tijekom zimskog semestra akademske 2008./09. godine koji će se uputiti upravi Sveučilišta kao prilog za promišljanje budućih aktivnosti potpore nastavnicima i studentima u kontekstu primjene Pravilnika i poboljšanja kvalitete studiranja. U tom kontekstu sastavljena je ova bilješka u kojoj su naglašene glavne točke rasprave i otvorena pitanja upravi Sveučilišta u Rijeci.

Na tribini je sudjelovalo 70-ak sveučilišnih nastavnika i studenata, a osobito valja izdvojiti i veliki odaziv prodekana za nastavu sastavnica riječkog sveučilišta kojima je upućen poseban poziv za aktivnim sudjelovanjem na ovoj tribini. Tribina je potvrdila snažan interes akademske zajednice za korektnu primjenu Pravilnika o studijima, konstruktivnu i kolegijalnu atmosferu suradnje unutar pojedinih i između različitih sastavnica Sveučilišta, ali i kritičnost prema uočenim opasnostima od eventualne pogrešne primjene određenih odredbi Pravilnika.

Gosti uvodničari otvorili su raspravu prikazom iskustava sa svojih fakulteta (zanimljivost priloga očitivala se osobito u različitosti dvije sastavnice – ne samo u temeljnim znanstvenim područjima, nego i organizacijskim uvjetima). Prof. dr. sc. Nino Stojković prikazao je iskustva organizacije blok nastave na Tehničkom fakultetu u Rijeci, što je izazvalo niz upita sudionika vezanih uz kompatibilnost s kalendarom nastave na ostalim sastavnicama, ali otvorilo i druga pitanja poput rješavanja opravdanih izostanaka nastavnika i studenata u kratkom periodu u kojem se izvodi nastava jednog kolegija ili modula. Prof. Stojković otvorio je i pitanja evaluacije kvalitete nastave i prolaznosti studenata, prilagodbe ISVU sustava novom Pravilniku i organizacijskim pitanjima izvođenja nastave. Prof. dr. sc. Mladenka Tkalčić

prezentirala je iskustva pripreme i edukacije nastavnika Filozofskog fakulteta i studenata za primjenu Pravilnika (tematske sjednice Fakultetskog vijeća, tribine, radionice, priručnik), a osobiti interes izazvala je prezentacija dokumenta «Često postavljana pitanja»: na temelju često postavljanih pitanja nastavnika i studenata Filozofskog fakulteta u Rijeci pripremljen je i unutar fakulteta distribuiran dokument čiji je cilj bio pokušaj davanja jednoznačnih odgovora na nejasne i nedovoljno dorečene odredbe Pravilnika o studijima.

Sažetak rasprave i otvorena pitanja za upravu Sveučilišta

Nakon uvodnih prezentacija otvorena je rasprava tijekom koje su sudionici tribine dobili priliku postavljati pitanja i aktivno komentirati o temi iz koje ističemo sljedeće elemente i pripadajuće zaključke upućene upravi sveučilišta:

1. Prednosti i nedostaci različitih oblika organizacije nastave

Iskustva organizacije blok nastave s Tehničkog fakulteta izazvalo je upite sudionika vezane uz kompatibilnost takvog kalendara nastave s organizacijom nastave na drugim fakultetima. Također je postavljeno pitanje eventualnog opravdanog izostanka studenata ili nastavnika u periodu koji je određen za nastavu iz određenog kolegija (ovdje su spomenute kategorije profesionalnih sportaša i kroničnih bolesnika o kojima treba povesti više računa) te treba li kalendar nastave dopustiti studentsku praksu tijekom perioda ljetnog odmora.

Upozoreno je i na učestalo prisustvo prakse rada sa velikim grupama studenata u nastavi, što nije u duhu aktualne reforme niti omogućava adekvatnu provedbu Pravilnika o studijima (npr. kontinuirano praćenje i ocjenjivanje). Ova se praksa reflektira i na kvalitetu održavanje redovite nastave (održavanje discipline u grupi, primjenu suvremenih nastavnih metoda, aktivnosti studenata u nastavi i sl.).

Zaključeno je da o pitanjima organizacije nastave uprava sveučilišta mora povesti više računa, otvoriti raspravu na tu temu i analizirati/propitati adekvatne oblike organizacije nastave prilagođene specifičnostima pojedinih sastavnica.

2. Sustav osiguranja kvalitete, osobito dio vezan uz evaluaciju praćenja prolaznosti studenata i evidenciju kontinuiranog praćenja i ocjenjivanja

Sudionici rasprave upozorili su na upitnost i valjanost metodologije dosad provedenih evaluacija vezanih uz prolaznost studenata: podaci su površni, osim toga mogu prikriti odnosno zanemariti postojanje bitnih problema sustava ispitivanja i ocjenjivanja. Osobito se naglasila nužnost postojanja sustava osiguranja kvalitete usvojenog znanja studenata u odnosu na naglašavanje i forsiranje postotka prolaznosti. Inzistiranje na povećanju prolaznosti studenata upitna je kategorija i mora biti upotpunjena dodatnim mehanizmima osiguranja kvalitete. Upozoreno je na raširenu praksu ispitivanja stečenog znanja studenata kratkim «zadacima na zaokruživanje» (racionalna metoda ispitivanja, no upitna kvaliteta stečenog znanja).

Jedna od sugestija za upravu sveučilišta u tom kontekstu bila je usmjerena na formiranje povjerenstva koje će postaviti sustav za evaluaciju pojedinih elemenata provedbe reforme. Također je potvrđena kontinuirana obaveza informiranja i osiguravanja edukacije nastavnika za određene elemente provedbe reforme.

3. Nerazumijevanje i različito tumačenje odredbi Pravilnika o studijima vezanih uz bodovanje pojedinih isptinih aktivnosti i pravog značenja postotka (npr. završnog ispita).

Tijekom rasprave utvrđeno je da nastavnici teško prihvaćaju novo značenje završnih ispita na kolegiju, iako je uočeno da međusobnom razmjenom iskustava određene nejasnoće mogu biti umanjene. Postavljeno je pitanje legitimnosti usmenih ispita kao dopuštenog oblika završnih ispita, valjanosti ocjenjivanja i bodovanja prisustva na nastavi kao jedne od komponente, prednosti i nedostataka relativnog ocjenjivanja

Upravi sveučilišta upućuje se poruka o tome da postoji niz detalja vezanih uz ocjenjivanje i bodovanje pojedinih ispitnih aktivnosti koje nastavnici tumače na različite načine, zbog čega se pojedine odredbe Pravilnika o studijima ne provode na isti način ne samo između različitih sastavnica, već i unutar pojedine sastavnice. Uprava sveučilišta treba osigurati pravnu i stručnu potporu nastavnicima za adekvatno tumačenje i primjenu odredbi Pravilnika o studijima.

4. Problematika vezana uz neprilagođenost ISVU sustava Pravilniku o studijima

Sudionici rasprave izrazili su nezadovoljstvo neprilagođenosti ISVU sustava Pravilniku o studijima, osobito dio vezan uz nemogućnost evidentiranja rezultata kontinuiranog praćenja. Kritike su upućene i na neprilagođenost sustava različitim zahtjevima vezanih uz funkcioniranje uobičajenih aktivnosti (primjerice, isporuka cjelovitih podataka o uspjehu na ispitima u vrijeme prijave na natječaj za smještaj studenata u studentskim domovima i sl.).

Upravi sveučilišta sugerira se uspostavljanje hitne komunikacije sa ISVU CP u cilju prilagođavanja ISVU sustava Pravilniku o studijima i usuglašavanje sa svim uobičajenim aktivnostima koje pretpostavljaju pravovremene i cjelovite informacije o uspjehu studenata.

5. Kadrovski problemi vezani uz preopterećenost nastavnika radom u nastavi

Sudionici tribine upozoravaju na preopterećenost nastavnika administrativnim i nastavnim aktivnostima koje su rezultat povećanja redovitih obaveza nastavnika bez adekvatne kadrovske obnove na fakultetima. Također je upozoreno na neadekvatno vrednovanje pojedinih aktivnosti vezanih uz kontinuirano praćenje studenata, kao i nepostojanje sustava koji prepoznaje različitu opterećenost nastavnika koji rade u grupama studenata različite veličine.

Upravi sveučilišta sugerira se detaljna analiza opterećenosti nastavnika u nastavi na pojedinim sastavnicama i u skladu s time revizija postojeće kadrovske politike i pružanje adekvatne potpore tamo gdje se ustanovi prekapacitiranost postojećih kadrova. Osobito valja poštovati specifičnost pojedinih sastavnica sveučilišta.

* * *

Na tribini je istaknuto i nekoliko izoliranih problema i sugestija koje potvrđuju potrebu da se nastavi i intenzivira rasprava o provedbi Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci, ali i reforme visokog obrazovanja općenito. U tom kontekstu valja prenijeti poruku sudionika tribine o potrebi organizacije još jedne tribine na istu temu, a upravu Sveučilišta pozvati na suradnju u rješavanju pitanja koja su postavljena na ovoj tribini.

Bilješku sastavila:

Vesna Kovač